
Ikäkausipedagogiikka

Koostanut: Anni Jyrinsalo

LUMATIikka-kurssin varhais- ja esiopetusosion toisessa lähipäivässä keskusteltiin muun muassa ikäkausipedagogiikasta. Kurssin verkkosuorittajat keskustelivat aiheesta verkkoalustalla. Suurinta pohdintaa verkkosuorittajien kesken herätti mahdollisimman monipuolisen oppimisympäristön luominen sekä leikinomainen oppiminen. Alle on koottu verkkokeskustelussa ilmi tulleita pohdintoja.

"Itse pidän 3-5 -vuotiaiden lasten kanssa työskennellessä kaikista keskeisimpänä asiana matematiikkaan liittyen leikillisyyttä, kokonaisvaltaisuutta ja lasten innostuksen säilyttämistä matematiikkaa kohtaan. Tärkeää mielestäni on luoda monipuolinen ja inspiroiva oppimisympäristö, jossa on aikaa ja tilaa matemaattisille keskusteluille ja yhteiselle pohdinnalle."

–Opettaja, Vantaa

Kuten yllä oleva vantaalainen opettajakin kirjoitti, leikin merkitys koettiin yleisesti isoksi tekijäksi lasten matematiikan oppimisessa. Keskusteluista kävi ilmi, että aikuisen rooli lasten leikeissä nähtiin passiivisen sivustaseuraajan sijaan aktiivisena havainnoitsijana ja osallistujana. Vastauksia yhditellen aikuisen tulee olla läsnä, tukena niin fyysisesti kuin henkisesti, kuuntelijana, havainnoijana, tukena kielellistämässä tapahtumia, ohjaamassa ja auttamassa havaitsemaan opitut asia. Yhden opettajan kielellistämisen esimerkin mukaan: "Hei, tähän osasitte laittaa nämä esineet suuruusjärjestykseen!" (opettaja, Pinsiö).

Keskusteiluissa tuli myös ilmi, että aikuinen ei saa lannistaa tai rajoittaa lasten kokeiluhalukkuutta liioilla säännöillä ja rajoituksilla. Leikin mahdollistava ympäristö tulee tehdä monipuoliseksi, houkuttelevaksi ja eri aistikanavia hyödyntäväksi. Oppilaille tulee antaa mahdollisuus kerätä välineitä niin sisältä kuin ulkoa ja sekoittaa eri laatikoista löytyviä tarvikkeita. Lopuksi sitten vain siivotaan jäljet ja harjoitellaan lajittelemista pakatessa leluja takaisin omiin laatikoihinsa. Kurssilaiset olivat yhteisesti sitä mieltä, että juuri

Kuva: Liika luovuuden rajoittaminen nähtiin oppimista lannistavana tekijänä. Kuvan lähde: [pexels.com](https://www.pexels.com)

leikillinen oppiminen ja arkielämän asioiden pohtiminen ovat varhaiskasvatuksikäisille paras tapa oppia matematiikkaa.

Lapsen tukeminen ikäkausipedagogiikan mukaisesti herätti myös keskustelua. Kurssilaiset olivat sitä mieltä, että kun otetaan huomioon lapsen henkilökohtainen kehitys ja matemaattiset valmiudet, rakennetaan lapsen yksilöllistä osaamista. Esimerkiksi kaikki 3-vuotiaat eivät pohdi samoja kysymyksiä ja ole samalla tasolla matemaattisten valmiuksien osalta. Kuitenkin opettajan mahdollisuudet edellä mainittuun jokaisen lapsen henkilökohtaiseen tukemiseen ja ohjaamiseen nähtiin haasteena. Osa kurssilaisista pohti omaan riittävyttään jokaisen oppilaan yksilöllisten tarpeiden huomioimisessa.

Kuva: Arkisten asioiden pohtiminen, kuten esimerkiksi puhallettujen saippuakuplien lukumäärän laskeminen, nähtiin hyvänä tapana innostaa lapsia matematiikan maailmaan. Kuvan lähde: pexels.com

Aikuisen oma ulosanti koettiin myös tärkeänä tekijänä lasten innostumisessa matematiikkaan. Sivussa istumisen ja seuraamisen sijaan ohjeistettiin aikuisia siirtymään mukaan lasten leikkeihin ja innostamaan lapsia omalla toiminnallaan ja esimerkillään. Arkisten askareiden matemaattisten ominaisuuksien ääneen pohtiminen ja lapsen mukaan tempaaminen yhdessä pohtimiseen innostaa lasta kiinnittämään jatkossa itsenäisesti huomiota tilanteiden matemaattiseen luonteeseen. Esimerkiksi puhallettujen saippuakuplien lukumäärän laskeminen, ruumiinosien lukumäärien laskeminen pukiessa, värin ja koon tunnistus leluja lajiteltaessa takaisin laatikoihin ja kivien kokojen vertailua metsäretkellä ohjaavat kaikki lasta matemaattiseen ajatteluun. Kurssilaiset kertoivatkin ohjaavansa lapsia matematiikan pariin aivan huomaamattaan arkisissa askareissa.

Yhteenvetona monissa keskusteluissa esiin nousseet kurssilaisten ohjeet varhais- ja esiopetuksen opettajille: Ollaan läsnä ja helposti lähestyttävissä. Annetaan lasten ihmetellä ja pohtia. Luetaan, pelataan, pohditaan ja rakennellaan yhdessä lasten kanssa. Annetaan lapsille aikaa ja tilaa kehittyä omaan tahtiin.